

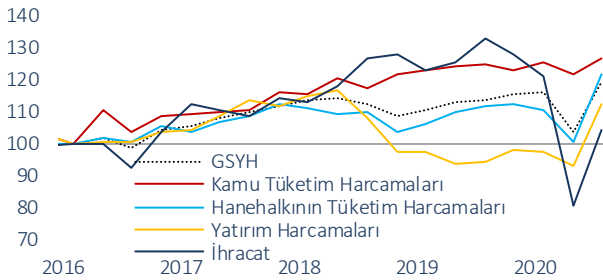
Türkiye ekonomisi üçüncü çeyrekte %6,7 büyüdü.

Türkiye ekonomisi zincirlenmiş hacim endeksine göre üçüncü çeyrekte geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %6,7 ile beklentilerden hızlı büyüme kaydetti. Piyasa beklentisi bu dönemde Türkiye ekonomisinin %5 civarında büyüyeceği yönündeydi. Salgının ekonomik etkilerinin en yüksek olduğu yılın ikinci çeyreğinde yıllık daralma oranı %9,9 olmuştu.

	2019		2020		9 Ay
	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	
Tüketim	4,9	3,2	-5,5	5,5	1,1
Özel	4,7	2,7	-5,2	5,4	1,1
Kamu	0,3	0,5	-0,3	0,1	0,1
Yatırım	0,2	-0,1	-1,6	5,2	1,4
Stok Değişimi	6,8	5,3	5,0	5,1	5,1
Net İhracat	-5,5	-4,0	-7,7	-9,1	-7,1
İhracat	0,2	0,1	-9,2	-6,0	-5,2
İthalat	-5,7	-4,1	1,5	-3,1	-1,9
GSYH	6,4	4,5	-9,9	6,7	0,5

Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre yıllık büyüme üçüncü çeyrekte %6,5 oldu. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre ikinci çeyrekte çeyreklik bazda %10,8 daralan Türkiye ekonomisi üçüncü çeyrekte %15,6 oranında büyüdü.

Harcamalar Yöntemiyle GSYH
(endeks, Ç1-2016=100, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış)

2020 yılının üçüncü çeyreği itibarıyla yıllıklandırılmış bazda Türkiye ekonomisinin büyüklüğü cari fiyatlarla 4,7 trilyon TL düzeyine yükseldi. Bu dönemde USD cinsi yıllıklandırılmış GSYH ise 736 milyar USD oldu.

Tüketim ve yatırım harcamaları büyümeyi desteklerken, net ihracat aşağı çaktı...

Harcamalar yöntemine göre tüketim harcamalarının büyüme katkısı üçüncü çeyrekte 5,5 puan düzeyinde gerçekleşti. Söz konusu katkının 5,4 puanı özel tüketimden, 0,1 puanı kamu tarafından yapılan tüketim harcamalarından geldi. Bu dönemde istatistik hatayı da içeren stok değişimi kalemi ise 5,1 puanlık katkı ile büyüme performansında önemli rol oynadı.

Zincirlenmiş hacim endeksine göre, yatırım harcamaları

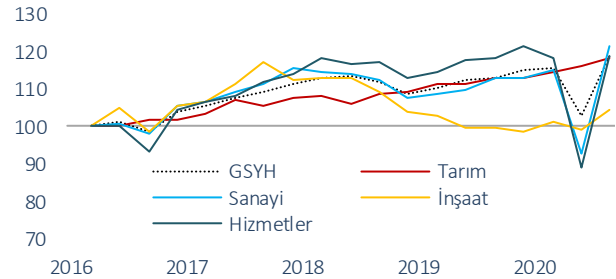
üçüncü çeyrekte yıllık bazda %22,5 ile 2011 yılından bu yana en hızlı artışını sergileyerek GSYH büyümesine 5,2 puan katkı sağladı. Makine ve teçhizat yatırımları %23,5'lik yükseliş ile beş yılı aşkın sürenin en güçlü performansına işaret ederken, inşaat yatırımları sekiz çeyreğin ardından ilk kez yıllık bazda artış kaydetti.

Yurt içinde ekonomik aktivitedeki toparlanmayla birlikte ithalat hacmindeki yükseliş ve küresel talepteki düşüşe bağlı olarak ihracatın zayıf seyretmesi net ihracatın büyüme üzerindeki sınırlayıcı etkisinin üçüncü çeyrekte oldukça yüksek bir düzeyde gerçekleşmesine neden oldu. İthalat ve ihracat büyümeyi sırasıyla 6 ve 3,1 puan aşağı çekti. Böylece, net ihracatın büyümeyi düşürücü yöndeki etkisi 9,1 puan oldu.

Üretim yöntemiyle büyüme katkılar...

Üretim yöntemine göre GSYH verileri incelendiğinde üçüncü çeyrekte tüm ana sektörlerin büyümeyi desteklediği görüldü. Normalleşme adımlarının etkisiyle hizmetler sektörü büyümeye 2,5 puan ile en fazla katkı sağlayan sektör olurken, bankacılık sektöründe yüksek kredi artışının gerçekleştiği bu dönemde finansal hizmetler alt kalemindeki %40'ı aşan yıllık reel artış dikkat çekti. Sanayi sektörü GSYH büyümesine 1,5 puan ile 2018'in ilk çeyreğinden bu yana en olumlu katkısını verirken, tarım ve inşaat sektörleri GSYH artışını sırasıyla 0,8 ve 0,4 puan destekledi. Böylece, tarımın büyümeye katkısı son beş yılın en yüksek düzeyine yükseldi.

Üretim Yöntemiyle GSYH
(endeks, Ç1-2016=100, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış)

Beklentiler...

Türkiye ekonomisi politika yapıcıların aldığı destekleyici tedbirlerin ve salgına karşı getirilen kısıtlamaların gevşetilmesinin etkisiyle üçüncü çeyrekte beklentilerden güçlü bir toparlanma kaydetti. Öte yandan, dördüncü çeyrekte ekonomi politikalarındaki sıkı duruşun belirginleşmesinin yanı sıra dünyada ve Türkiye'de artan vaka sayılarına bağlı olarak sosyal hayatı kısıtlayıcı tedbirlerin yeniden gündeme gelmesi büyüme beklentilerinin aşağı yönlü baskı altında kalmasına neden oluyor. Söz konusu ortamda, yılın ilk dokuz ayında %0,5 büyüyen Türkiye ekonomisinin 2020 yılını bu civarda bir büyüme oranıyla tamamlayacağını öngörüyoruz. Yılın son ayı itibarıyla yurt içinde salgınla mücadelede alınacak kararlar ve Covid-19'a karşı geliştirilen aşuların küresel ölçekte başarısı ve dağıtım hızı önümüzdeki dönemde büyümenin seyrinde belirleyici olacak.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

İlker Şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.